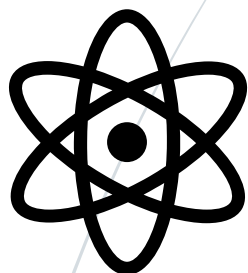

Тема: Академічна доброчесність та професійна етика у науці.

Академічна доброчесність

Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень (ст. 42)

ОЗНОКИ

- комплексний характер – специфічне поєднання моральних і правових засад, що виражається у сукупності етичних принципів та визначених законом правил;
- наявність специфічного суб'єкта – учасників освітнього / наукового процесу;
- чітко визначена сфера застосування – у процесі викладання, навчання, наукової діяльності;
- особлива мета – забезпечення довіри та взаємоповаги.

Виміри академічної доброчесності

індивідуальний – на рівні конкретного індивіда – студента, викладача, науковця, коли у центрі уваги персональна та професійна етика окремої людини та її власні ціннісні орієнтири, дотримання моральних принципів та кодексу професійної етики, турбота про репутацію та повагу в академічному середовищі

інституційний – толерування / нетолерування таких явищ на рівні окремої організації (ЗВО, НДІ тощо), створення певних нормативних передумов для культивування академічної доброчесності на інституційному рівні, впровадження цих принципів у процес навчання, оцінювання й рейтингування академічного персоналу у кадрову політику

системний – утвердження принципів академічної доброчесності на рівні всієї системи вищої освіти і науки, зокрема, шляхом легітимізації відповідних позиції у нормативно-правових актах, що становлять законодавчу базу для її функціонування

колегіальний – на рівні академічного середовища у широкому його розумінні як формального / неформального об'єднання учасників навчальної та наукової діяльності

Регулювання у ЄС

У 2004 році на Бухарестській конференції за сприяння Європейського центру ЮНЕСКО з вищої освіти була прийнята Декларація з етичних цінностей і принципів в Європейському Союзі.

принципи

- академічна етика, культура та спільнота;
- академічна доброчесність у процесах викладання та навчання;
- демократичне та етичне керівництво та управління;
- дослідження, що базуються на академічній доброчесності та соціальній відповідальності.

цінності

- чесність;
- довіра;
- справедливість;
- взаємна повага;
- відповідальність.

Цінності академічної добročесності

Чесність

Чесність є незамінною основою викладання, навчання, дослідження, і обслуговування, і необхідна передумова повної реалізації довіри, справедливості, поваги та відповідальності. Важливо, щоб академічна політика та практика спільноти формували чітке повідомлення про те, що фальсифікація даних, брехня, обман, шахрайство, крадіжка та інша нечесна поведінка неприпустимі.

Нечесна поведінка не лише ставить під загрозу добробут академічних працівників спільноти та порушує права її членів, але також може заплямувати репутацію установи та принизити цінність ступенів, які вона надає. Чесність починається з окремих людей поширюється на більшу спільноту

Цінності академічної доброчесності

Довіра

Коли чесність визначається як цінність, це дозволяє і сприяє розвитку довіри. Довіра зростає з часом, з досвідом, і будується на основі дій більше ніж на словах.

Довіра є необхідною основою академічної роботи. Довіра дозволяє нам співпрацювати, ділитися інформацією та поширювати нову ідеї вільно, без страху, що нашу роботу вкрадуть. Довіра є важливою для тих, хто не навчається: громади можуть вірити в цінність і значення наукових досліджень, викладання та ступенів.

Справедливість

Справедливе ставлення є важливим фактором у встановленні етичних спільнот. Важливі компоненти справедливості включають передбачуваність, прозорість і чіткі, розумні очікування. Послідовні та справедливі відповіді на недоброчесність також є елементами справедливості. Справедливе, точне і неупереджене оцінювання відіграє важливу роль у виховних процесах, а справедливість щодо оцінювання має важливе значення для встановлення довіри між викладачами та студентами

Цінності академічної доброчесності

Повага

Наукові спільноти досягають успіху лише там, де є повага членів спільноти до різноманітних і іноді суперечливих позицій, які висловлюють члени спільноти. Найдинамічніші та продуктивні навчальні середовища – це ті, які сприяють активній участі, включаючи суворе тестування, жваві дебати, і жваві дискусії щодо ідей, при взаємній повазі.

Відповідальність

Відповідальність за дотримання цінностей чесності водночас індивідуальний обов'язок і спільна турбота. Кожен член академічної спільноти – кожен студент, викладач та керівник – відповідає за збереження цілісності науки, навчання та досліджень.

Академічна доброчесність ВІДПОВІДНО ДО ЗУ «Про освіту»

Для педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Для здобувачів вищої освіти

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Прояви академічної недоброчесності

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства

самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання

Прояви академічної недоброочесності

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти

надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання

вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання

Відповідальність за порушення

Для педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників

- відмова у присудженні ступеня освітньо-наукового чи освітньо-творчого рівня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого ступеня освітньо-наукового чи освітньо-творчого рівня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

Для здобувачів вищої освіти

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання

10 Types of Plagiarism by turnitin

1. Clone: копіювання, точне відтворення (слово в слово) чужого тексту й видавання його за свій.
2. CTRL-C: містить значну частину тексту одного джерела без змін.
3. Find – Replace: зберігається основний зміст джерела зі зміною ключових слів і фраз.
4. Remix: парафрази матеріалів кількох джерел упорядковуються так, щоб текст виглядав цілісним.
5. Recycle – це, по суті, дублювання автором власних результатів (т. зв. «самоплагіат»), значних шматків раніше опублікованих текстів без посилань.
6. Hybrid – це бездоганне поєднання цитованих джерел і скопійованих абзаців без посилання.
7. Mashup – мікс, змішування матеріалів, скопійованих із кількох джерел.
8. 404 Error – «Помилка 404»: текст містить посилання на неіснуючі джерела, недостовірні відомості про джерела.
9. RSS Feed: текст має належне оформлення цитат, але майже не містить оригінальних думок.
10. Re-tweet: текст містить належне цитування, але, по суті, дублює формулювання та/або структуру первісного (оригінального) тексту.

Факультативне читання 😊

<https://nim.media/articles/akademichna-nyedobrochesnist-kerivnitstva-khai-vid-plagiatu-do-kolaboratsiyi-z-rosiyanami>

<https://life.pravda.com.ua/society/rektora-kpi-zvinuvatili-v-plagiatu-u-disertaciji-shcho-pokazav-analiz-304775/>

<https://life.pravda.com.ua/society/oksen-lisoviy-vidmovivsya-poyasniti-poyavu-plagiatu-v-roboti-303481/>

Академічна доброчесність у Житомирській політехніці

1. Кодекс академічної доброчесності
Державного університету «Житомирська
політехніка» (наказ від 26.06.2020 р.)
<https://docs.ztu.edu.ua/mdocs-posts/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-derzhavnogo-universytetu-zhytomyrska-politehnika/>

2. Положення про академічну доброчесність
та етику академічних взаємовідносин в
Державному університеті «Житомирська
політехніка» (наказ від 28.08.2024 р.)
<https://docs.ztu.edu.ua/mdocs-posts/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist-ta-etyku-akademichnyh-vzayemovidnosyn-v-derzhavnomu-universyteti-quot-zhytomyrska-politehnika-quot/>

Наукова етика

Етичний кодекс вченого - система моральних норм, імперативів, заборон, які регулюють наукову діяльність

Загальнолюдські цінності

Принципи етики науковця

Обов'язковість посилань на чужі ідеї при точному цитуванні джерела, недопустимість плагіату, толерантність у відносинах з опонентами. Морально неприйнятним в науці є нав'язування своїх ідей і теорій адміністративними методами.

Передбачення соціальних і екологічних наслідків своїх досліджень і прийняття моральної відповідальності за ці наслідки

Наукова праця вимагає абсолютної правдивості. Дуже часто результати досліджу суперечать очікуванням, різуть під корінь вихідну концепцію. Основний етичний принцип наукової роботи - чесне ставлення до цих результатів.

Принципи етики науковця

Учений зобов'язаний протидіяти конформізму в науковому співтоваристві, брати активну участь у процесах атестації наукових кадрів, протидіяти присудженню наукових ступенів і звань за роботи, які не відповідають сучасним досягненням світової науки або виконані з порушенням норм етики, зокрема, рішуче викривати факти плагіату й інших форм порушень авторського права

Учений має активно протидіяти псевдонауці, виступати проти розповсюдження в суспільстві псевдонаукових поглядів і рекомендацій.

Принципи етики науковця

Учений не чинить дій, які можуть завдати шкоду професійній репутації іншого вченого.

Учений має дотримуватися найвищих професійних стандартів планування та проведення наукових досліджень на основі глибоких знань про доробок світової науки у певній галузі.

Учений несе відповідальність за виникнення небезпеки для окремої людини, суспільства, економіки або шкоди для природи, які може заподіяти застосування неперевіраних нових наукових знань.

Кодекс корпоративної культури Житомирської політехніки

Під корпоративною культурою ми розуміємо систему матеріальних та духовних цінностей, що взаємодіючи між собою, відображають індивідуальність нашої університетської спільноти, а виявляються вони у поведінці, взаємодії, спілкуванні здобувачів освіти, викладачів, співробітників між собою та із зовнішнім середовищем.

- освіта через науку;
- відкритість і свобода думки;
- інноваційність та креативність;
- академічна доброчесність;
- відповідальність;
- мультикультурність.

Корпоративні переконання

Професіоналізм — висока компетентність, професійна майстерність, впевненість у потенціалі Університету та власних можливостях

Чесність і порядність — ці якості є запорукою створення сприятливого мікроклімату в університетському середовищі, а також гарантією відкритості і довіри з боку усіх зацікавлених сторін

Повага — основний принцип, яким повинен керуватися кожен працівник, співробітник та учасник освітнього процесу — повага до іншої особистості

Корпоративні переконання

Постійне вдосконалення – це прагнення до покращень у всьому, завжди і скрізь.

Ініціативність і активність – ці якості оцінюються як важливі показники зацікавленості працівників, співробітників та учасників освітнього процесу в досягненні цілей Університету, їх здатності добровільно і самостійно знаходити форми для прояву свого професійнотворчого потенціалу та ентузіазму

Дисциплінованість і відповідальність - обов'язкові та невід'ємні якості викладачів, співробітників та учасників освітнього процесу, що характеризують їх витриманість, внутрішню організованість, готовність підпорядковувати власні дії інтересам злагодженої та ефективної роботи заради успіху Житомирської політехніки.

Корпоративні переконання

Законослухняність – це безумовне дотримання чинного законодавства, а також нормативних та організаційно-розпорядчих документів університету

Єдність дій – це добровільні і доброзичливі взаємодія і спілкування з колегами, учасниками освітнього процесу, посадовими особами, представниками інших ЗВО, організацій тощо, засновані на об'єктивності, справедливості, чесності та взаємній повазі

Взаємні підтримка і допомога – атмосфера взаємної підтримки і взаємодопомоги між працівниками, співробітниками та учасниками освітнього процесу, сприяння молоді та повага до ветеранів - природні норми корпоративної і позаробочої поведінки в університетському середовищі

Співробітник університету

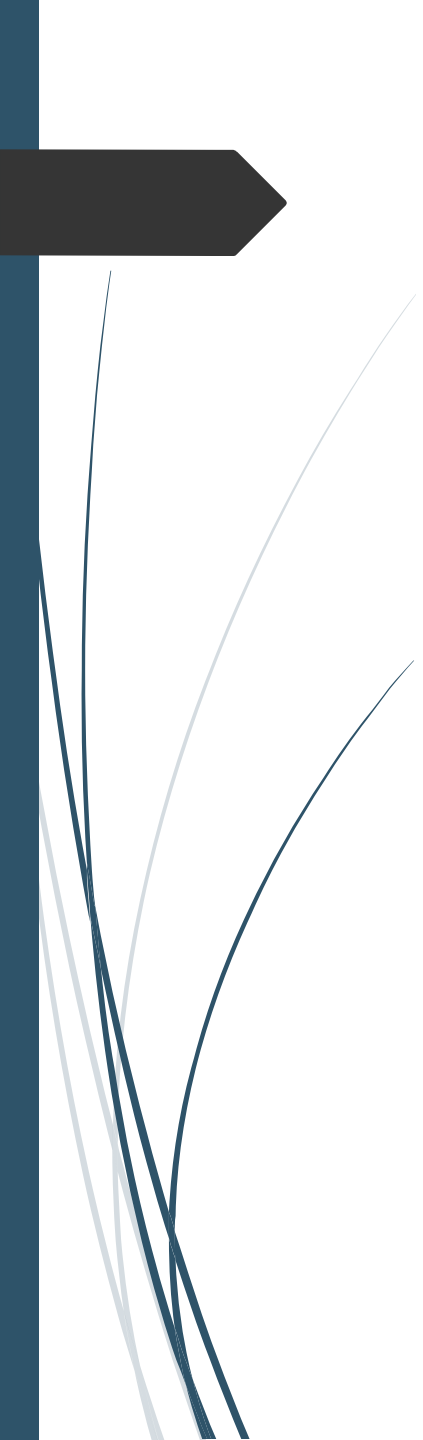
не повинен

- принижувати гідність студента, аспіранта, один одного, підвищувати голос;
- проводити під час навчальних занять політичну чи релігійну агітацію;
- пред'являти під час здачі іспиту чи заліку вимоги, що виходять за рамки навчальної програми;
- змінювати критерії оцінки в ході іспиту чи заліку;
- використовувати службове становище в корисливих цілях;
- грубо вести себе по відношенню до колег, осіб, що навчаються, і відвідувачів;
- бути відсутнім на робочому місці без поважних причин за винятком ситуацій, пов'язаних із виконанням службових доручень або посадових обов'язків;
- без дозволу, який надається у встановленому порядку, використовувати робоче місце, службові приміщення, обладнання (включаючи ресурси Інтернет та соціальних мереж) не за призначенням та зловживати телефонними розмовами.

Здобувач освіти

не повинен

- нечемно вести себе по відношенню до викладачів, співробітників університету та інших осіб, які навчаються;
- отримувати чи надавати допомогу під час процедур контролю знань, здавати екзаменаційні роботи, завдання або письмові роботи, підготовлені іншою особою, користуватись шпаргалками чи іншими недозволеними засобами під час занять та контрольних заходів;
- пропускати заняття або запізнюватися на них без поважної причини, залишати аудиторію під час занять без дозволу викладача;
- користуватися мобільним телефоном під час занять та контрольних заходів.

Дякую за увагу!